Soudce Gedeon - povolání

Původ materiálu
Tomáš Pavelka
Pořadí v lekci
42

Soudců 6

Postřehy pro učitelku

Synové Izraele se dále dopouštěli… (1) opakuje se na začátku každého příběhu soudců. Když je dobře, Izraelcům pokaždé otrne. Člověk má takový sklon a ubrání se mu jen tehdy, když o něm dopředu ví a dává si pozor. Tento lidský sklon je lépe vidět z časového odstupu. Kniha soudců popisuje děje několika staletí a my vidíme, jak je nenapravitelnost Izraelců téměř komická – jako i ta naše.

Ruka Midjánců na Izraele mocně doléhala. (2) Midjánci byli kočovní pastevci jako předtím Izraelci. Stejně jako kdysi Izraelci, i Midjánci žili v poušti, živila je stáda a byli postrachem usedlých obyvatel. Kočovníci jsou vždy nepřáteli zemědělců, zemědělci zabírají místo pro pastvu a přirozený cíl kočovníků je zemědělce vyhubit, aby se uvolnilo místo pro pastvu.

Sotvaže Izrael zasel, přitáhli Midjánci (3) role se vlastně otočily. Dřív byli Izraelci nájezdníky z pouště, kteří napadli zemědělské obyvatelstvo zaslíbené země. Izraelci se stali zemědělci a uctívají zemědělské bohy baala a aštoretu. Vlastně zaujali místo a roli těch vyhnaných národů. Ale přesně o „dary zemědělství“ pravidelně přicházejí. Později v příběhu zazní „Je-li Baal bohem, ať si sám vede svůj spor“. Prosperita je Božím darem, ale sama o sobě není cílem. Sama sebe nedovede uchránit, udržet při životě. Co jim údajně dává baal, tedy obilí a zvířata, o to pokaždé nakonci přijdou. Hřích dovede v jediném momentu zničit všechno, o co se člověk dlouho pracně snaží.

Přicházeli do země, aby ji ničili. (5) Ježíš řekl „což není život víc než pokrm“. Člověk má žít tak, aby měl jeho život smysl, aby si zasloužil život. A tak žije tehdy, pokud se u každé věci především ptá, zda je správná. Izraelci se zaměřují jen na dílčí část života, tedy je-li jim dobře. Uctívají život v dostatku, uctívají baala. A teď proti nim stojí někdo, jehož cílem je zase jen dílčí část života, opačná: Ničení. Obojí je vlastně stejně krátkozraké, obojí je stejné pohanství – i chtít jen žít v odstatku i chtít jen ničit. Ničení nad dostatkem zvítězilo. A co teď?

I úpěli Izraelci k Hospodinu. (6) Když je život zbaven příjemností, zůstává jen holý život. Život sám. A tím je Hospodin. Izraelci si najednou vzpomenou na Boha života, protože falešný bůh dostatku zmizel spolu s dostatkem, spolu s obilím a dobytkem. Podle verše 2 žijí Izraelci v úkrytech na skalách a jeskyních – na místech, kde jediný život jsou oni sami. Tam poznávají, že život sám je důležitější než věci, které jej podporují. Žít a vědět proč žít je důležitější, než mít se dobře.

Nebojte se bohů Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. (10) Boží prorok shrnuje, co už plyne z předchozích veršů. Hospodin vyvedl Izraelce z Egypta (připomíná tak i, že v jeho moci je všechno). Z Egypta, kde se třásli o kus žvance. Neřpivedl je do zaslíbené země, aby byli stejní jako ti, které před nimi vyhnal, aby se v té nové zemi zase třásli o kus žvance. Změnili způsob života z pastevectví na zemědělství, ale tím neměli změnit způsob myšlení na stejný, jako měli původní obyvatelé. Člověka nemá určovat to, čím se v životě zabývá. Učitel nemá být učitelem i doma, policista nemá být policajtem i doma a tak dále.

I přišel Hospodinův posel a posadil se v Ofře pod posvátným stromem (11) Gedeonův otec má baalův oltář a má i posvátný strom. Oltář nařídí Bůh zničit; ale proč si jeho posel sedá pod posvátným stromem, které jsou později také odsuzovány jako modlářství? Tato otázka je v příběhu spíše okrajová, přesto: I Debora v minulém příběhu sedí pod Debořinou palmou, stejně tak Jozue vyhlašuje Zákon pod stromem a pod. Bůh zřejmě přichází k lidem tam, kde ho čekají. Jako by lidé na některých místech byli připravenější Boha přijmout. Pokud se to bere jen tak, že nějaké místo je posvátné a zrovna tam by mohl Bůh přijít, asi to není problém. Problém je, když lidé začnou uctívat to místo samotné, ten strom samotný. Mnohé věci mohou spoloužit k většímu soustředění na Boha. Někteří lidé se třeba modlí před křížem na zdi a není třeba to odsuzovat, pokud rozeznávají, že se nemodlí k tomu kříži, ale k Bohu, který je v nebi.

Gedeón mlátil pšenici v lisu, aby s ní utekl před Midjánci (11) obílí se mlátilo na otevřeném vyvýšeném prostranství, aby se člověk mohl cepem rozmáchnout a vítr aby odvál plevy. Geden je ve vrcholně trapné a nepohdlné situaci – musí mlátit obilí v něčem podobném jako studna – asi aby si ho Midjánci nevšimli. Gedeon je v podobné situaci, jako člověk, který se za deště snaží najít v tašce klíčky od domovních dveří.

Hospodin s tebou, udatný bohatýre! (12) Hospodin s tebou je nejspíš běžný pozdrav té doby. Udatný bohatýre neznamená slova uznání pro Gedeona, který ještě nic nevykonal. Ale těmi slovy Bůh z Gedeona dělá udatného bohatýra. Bůh o nás nejdříve něco řekne a my se tím pak teprv staneme. Třeba když nám vyhlásí odpuštění hříchů, znamená to, že chce, abychom se do budoucna hříchů vyvarovali a my se na to slovo máme spolehnout, že to tak bude, když to Bůh chce.

Dovol, můj pane, je-li s námi Hospodin, (13) Knihu soudců můžeme mezi biblickými knihami označit za humornou. Také Gedeonova odpověď je hořký žert. Asi jako kdybychom na pozdrav „Dobré ráno“ odpověděli „musel sem vstávat v šest, jaképak dobré ráno“. Proč tak Izraelci dopadli, řekl už předtím prorok. Ale Gedeonovi slouží ke cti, že: Má starost i o ostatní, říká proč NÁS tohle všechno potkává. Že věří, že dříve Bůh konal mocné činy. Že nezapomněl, že Bůh vyvedl Izraele z Egypta. A že poznává, že současná situace Izraelců je Boží strest. Sice ve své víře váha, je zmatený z toho, co se děje, ale teoreticky uznává, že Bůh může zachránit a že u něho se má záchrana hledat. Dalo by se říci: Gedeon CHCE věřit, byl by rád, kdyby to bylo nyní tak, jak o tom slyšel vyprávět starce.

Jdi v této své síle (14) Gedeon má dobrý základ. Sice pochybuje, ale alespoň by chtěl, aby Bůh byl se svým lidem jako dřív. Moc si to přeje. Přát si aby věci byly správně i když nejsou, neupravit, nepřizpůsobit svá přání tomu, jak věci prostě jsou, není málo. Je to síla.

Jenom se odtud nevzdaluj, dokud k tobě nepřijdu. (18)

Odkaz na pracovní list
1. přikázání – Gedeon
Kam dále
NŠ Louny
Cílová skupina
Školní
Katechetické cykly
NŠ Louny
Biblický odkaz (kat)
Soudců 6